

STRATEGIJA RAZVOJA

MREŽE ZA

DEINSTITUCIONALIZACIJO - MDI

2015 – 2020

1. UVOD

NVO s področja socialnega varstva se povezujejo v Mrežo za deinstitucionalizacijo - MDI, **zagovarjajo deinstitucionalizacijo** DI ter **opolnomočenje** svojih uporabnikov, skrbijo za **dvig kakovosti** tako njihovega življenja, kot tudi njihovih **družin** ter **vključevalnega okolja**. NVO **lahko** izvajajo ali načrtujejo storitve v skupnosti in so jim storitve v skupnosti ena **glavnih orodij** za doseganje interesov in ciljev.

MDI postaja platforma, ki poleg zagotavljanja storitev v skupnosti in premikov v smeri DI, skrbi za **preplet uporabniških in strokovno-izvajalskih NVO na področju zagotavljanja storitev v skupnosti**. Cilj MDI je **združiti NVO**, ki se ukvarjajo z DI, **izboljšati njihov položaj**, **okrepiti njihove vire in znanja** ter **povečati njihovo vlogo in vpliv na sam razvoj procesov DI**. **Povezane NVO s skupnimi zahtevami bodo močnejše** in **moč pri zagovarjanju skupnih ciljev ter oblikovanju politik bo bistveno večja**.

Osnovni nameni MDI

Omogočiti **uporabnikom razvoj** njihovih **potencialov** in **kompetenc**, da bodo lahko postali neodvisni posamezniki, ki bodo lahko tudi s pomočjo storitev v skupnosti sami uravnavali potrebe svojega življenja.

Postati pripoznana mreža - **enakovreden sogovornik v procesu oblikovanja politik, ukrepov in sistemskih rešitev na področju DI** in hkrati odpirati **nove možnosti za razvoj storitev v skupnosti**, ki morajo vzporedno slediti procesom DI.

Povezati se med seboj za učinkovitejši boj proti diskriminaciji in neenakopravnosti! Različnost organizacij, uporabnikov in izkušenj bo vodila do oblikovanja kakovostnih storitev v skupnosti, ki bodo zadovoljevale potrebe najširšega kroga uporabnikov (tako senzorno, gibalno in intelektualno oviranih kot tudi uporabnikov s težavami v duševnem zdravju).

Prispevek k **boljšemu delovanju NVO**, k zagotovitvi **boljših pogojev za delovanje** in posledično **uspešnejšemu in učinkovitejšemu izvajanju storitev v skupnosti**.

Senzorno, gibalno in intelektualno oviranim posameznikom ter posameznikom s težavami v duševnem zdravju želi kakovostno vključenost v vsakdanje življenje, enakost možnosti in odpravo dolgotrajne diskriminacije!

2. STANJE IN OKVIR

- a. Opredelitev temeljnih pojmov: institucionalizacija, DI, neodvisno življenje, normalizacija, storitve v skupnosti in ciljne skupine.

Institucionalno varstvo je oblika obravnave **v zavodu, drugi družini ali drugi organizirani obliki**, ki upravičencem **nadomešča, dopolnjuje ali zagotavlja funkcijo doma ali lastne družine**. Obsega **osnovno oskrbo** in **socialno oskrbo** v skladu s predpisi s področja socialnega varstva ter **zdravstveno varstvo** po predpisih s področja zdravstvenega varstva (vir: 16. člen ZSV - Zakon o socialnem varstvu).

Deinstitucionalizacija - DI je političen in družben proces, ki omogoča prehod posameznikov iz institucionalnega varstva v življenje v skupnosti. DI je dosegljiva takrat, ko ima oseba, ki živi v instituciji možnost, da institucijo zapusti in da s pomočjo storitev v skupnosti prevzame nadzor nad svojim življenjem in živi tako kot vsi ostali, ne glede na gibalno, senzorno, intelektualno oviranost ali težave v duševnem zdravju (vir: MDI - www.za-mdi.si).

»Pri načrtovanju procesov DI moramo nujno upoštevati, da morajo biti strukture in pomoč v skupnosti že izgrajene, preden začnejo ljudje iz institucij prehajati na storitve v skupnosti. Številni projekti in načrti so pogosto grdo spodleteli, če struktura v skupnosti ni bila na voljo v času preoblikovanja storitev in selitve posameznikov iz institucij v skupnost« (Vir: ENIL in WorldHealthOrganizationandtheGulbenkian Global MentalHealth Platform. Innovation in deinstitutionalization: a WHO expertsurvey. Geneva, worldHealthOrganization, 2014.:46 str http://www.ghdonline.org/uploads/WHO_2014_Innovation_in_Deinstitutionalization.pdf).

Neodvisno življenje je vsakodnevno udejanjanje človekovih pravic hendikepiranih oseb. Pogoji za neodvisno življenje je splet dejavnikov, ki izhajajo iz okolja, v katerem posameznik živi in iz posameznika samega ter mu omogočajo, da sam nadzira svoje življenje, ima možnost izbire glede kraja bivanja, sam odloča s kom in kako bo živel. Okolje mora zagotavljati primerne storitve, ki bodo uporabnikom omogočile organizacijo vsakodnevnega življenja. Neodvisno življenje zahteva dostopnost grajenega okolja, dostopen prevoz, dostopnost tehničnih pripomočkov, storitve osebne asistence in dostopnost do različnih podpornih storitev v svojem lokalnem okolju in na svojem domu (vir: Definicije ključnih pojmov s področja neodvisnega življenja - <http://www.yhd-drustvo.si/mednarodni-programi.html>).

Normalizacija ali prevrednotenje družbenih vlog predstavlja merilo, koliko določena storitev ali služba zagotavlja kar najbolj vsakdanjo, navadno življenjsko situacijo in vstop v cenjene vloge, do česar imamo vsi pravico, in koliko od tega odstopa oz. je podobna življenju v instituciji oz. v razvrednotenem okolju in družbeni vlogi. Brandon (1993)¹ v okviru procesa normalizacije govori o petih načelih - poglobljanje odnosov, večanje izbire, razvijanje udeležbe, individualizacija razvoja in stopnjevanje druženja - ki izvajalcem storitev ponujajo možnost, da omogočijo posameznikom, da prevzamejo nadzor nad svojim življenjem in prevrednotijo svojo družbeno vlogo. Bolj ko je to zagotovljeno, manjša je verjetnost, da je izbira pogojena z institucionalnimi in strokovnimi potrebami (vir: Brandon, David (1993): Pet principov normalizacije. Študijsko gradivo, VŠSD, Ljubljana).

¹Brandon, David (1993): Pet principov normalizacije. Študijsko gradivo, VŠSD, Ljubljana

Storitve v skupnosti zajemajo nabor različnih storitev, ki posamezniku omogočajo neodvisno in enakopravno življenje v skupnosti, otrokom v družini in ne v instituciji. To se nanaša na dostopnost do vseh storitev, kot na primer izobraževanje, zaposlovanje, kultura, zdravstveno varstvo, dostopnost okolja in stanovanjska politika, prosti čas. Hkrati pa se nanaša tudi na dodatne specifične storitve, kot npr. osebna asistenca, svetovanje, podpora in zagovorništvo, ki jih posameznik potrebuje za neodvisno življenje v skupnosti. Sem sodi tudi skrb za otroke v družinskem okolju, in sicer nadomestna družina, zgodnja obravnava in podpora družini (vir: Definicije ključnih pojmov s področja neodvisnega življenja -<http://www.yhd-drustvo.si/mednarodni-programi.html>).

Ciljne skupine MDI: gibalno, senzorno, intelektualno ovirane osebe, ljudje z motnjami v duševnem razvoju, ljudje s težavami v duševnem zdravju tekom celotnega življenjskega toka.

TERMINOLOGIJA - potekalo je že več razprav na to temo, se usklajuje!!

b. Temeljni dokumenti, ki utemeljujejo DI:

Slovenija:

- **Resolucija o nacionalnem programu socialnega varstva za obdobje 2013 - 2020 (ReNPSV13-20): 2.cilj** <https://www.uradni-list.si/1/content?id=113130>
- **Akcijski program za invalide 2014-2021: 2. Cilj** http://www.mddsz.gov.si/si/delovna_podrocja/invalidi_vzv/akcijski_program_za_invalide_a_pi/
- **Zakon o izenačevanju možnosti invalidov (ZIMI)** <https://www.uradni-list.si/1/content?id=100876>
- **Zakon o uresničevanju načela enakega obravnavanja (ZUNEO)** <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?sop=2004-01-2295>
- **Zakon o socialnem podjetništvu** – <https://www.uradni-list.si/1/content?id=102703>
- **Operativni program za 2014 - 2020, področje vključujoče rasti, ki je eden treh stebrov pametne rasti - novega razvojnega modela EU** <http://www.eu-skladi.si/dokumenti/kljucni-dokumenti/operativni-program-slovenska-verzija.pdf>

EU:

- **Listina Evropske unije o temeljnih pravicah (UL EU 2010/C,83/02)**, [http://www.varuh-rs.si/fileadmin/user_upload/word/Temeljni dokumenti VCP/Listina EU o temeljnih pravicah.pdf](http://www.varuh-rs.si/fileadmin/user_upload/word/Temeljni_dokumenti_VCP/Listina_EU_o_temeljnih_pravicah.pdf)
- **Strategija Evrope 2020** <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:2020:FIN:SL:PDF>

- **Evropska strategije za invalide 2010-2020**
<file:///C:/Users/Anja/Downloads/KE3010503SLC.pdf>
- **Uredba o Evropskem socialnem skladu (Uredba št. 1304/2013, 8. člen)**
http://www.europarl.europa.eu/ftu/pdf/sl/FTU_5.10.2.pdf
- **Common European Guidelines on the Transition from Institutional to Community-based Care**
<http://deinstitutionalisationguide.eu/wp-content/uploads/Common-European-Guidelines-on-the-Transition-from-Institutional-to-Community-based-Care-English.pdf>
- **Priporočila sveta Evropske komisije Sloveniji, dne 2.6.2014: točka**
http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/csr2014/swd2014_slovenia_sl.pdf
- **ZELENA KNJIGA Izboljšanje duševnega zdravja prebivalstva. Pot k strategiji na področju duševnega zdravja za Evropsko unijo.** Bruselj, 2005
http://ec.europa.eu/health/ph_determinants/life_style/mental/green_paper/mental_gp_sl.pdf
- **Evropski pakt za duševno zdravje in dobro počutje.** Bruselj, 2008
http://ec.europa.eu/health/mental_health/docs/mhpact_sl.pdf
- **Resolucija EU parlamenta o duševnem zdravju.** Strasbourg, 2009 <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2010:076E:0023:0030:SL:PDF>

Mednarodno:

- **Konvencija Združenih narodov o pravicah invalidov, 2006: predvsem 19. člen – tudi drugi členi**
http://www.mddsz.gov.si/fileadmin/mddsz.gov.si/pageuploads/dokumenti_pdf/konvencija_o_pravicah_invalidov.pdf
- **Konvencija ZN o otrokovih pravicah (Uradni list RS, št. 35/1992 - MP, št. 55/1992)**
<https://unicef.blob.core.windows.net/uploaded/documents/KOP.pdf>

3. PREGLED STANJA NA PODROČJU NVO ZA POTREBE DI

Na podlagi poročila raziskave "Analiza sistema institucionalnega socialnega varstva in možnosti nevladnih organizacij zagotavljati storitve v skupnosti s ciljem načrtovanja in uresničevanja deinstitutionalizacije v Sloveniji", ki je bila opravljena v okviru projekta, povzemamo analizo programov NVO, ki podpirajo procese deinstitutionalizacije, ugotovitve in priporočila.

Analiza programov NVO, ki podpirajo procese deinstitutionalizacije

Leta 2015 v državi deluje 235 invalidskih organizacij, ki delujejo na lokalni (206 NVO) ali državni ravni (29 NVO) in 96 humanitarnih organizacij. Le manjše število humanitarnih organizacij (9 NVO) že izvaja programe, pomembne za DI – 7 NVO se ukvarja s področjem duševnega zdravja, ena organizacija se ukvarja s področjem intelektualnih ovir in ena z otroki s posebnimi potrebami.

Programi pomembni za proces deinstitutionalizacije, ki jih že izvajajo NVO, so:

- programi osebne asistencije in programi drugih oblik pomoči, spremstvo,
- vodenje bivalnih enot, stanovanjskih skupin in stanovanj s podporo,
- vodenje dnevnih centrov,
- prevozi,
- informiranje, svetovanje, zagovorništvo, skupine za svojce, podperne skupine, vodenje klubov, izobraževanje, delavnice in vseživljenjsko učenje in podobno.

Programi sofinancirani v letu 2014:

- 12 programov osebne asistencije; 254 asistentov; 650 uporabnikov; velike razlike v obsegu osebne asistencije na uporabnika, številu uporabnikov, konceptualne razlike;
- bivalne enote: NVO-ji s koncesijo; 6 humanitarnih; 328 uporabnikov; 48 bivalnih enot v NVO brez koncesije; 14 bivalnih enot v NVO-jih s koncesijo;
- dnevni centri: 24 centrov; 2340 uporabnikov; različna metodologija beleženja števila uporabnikov.

Ugotovitve:

- neenakomerno razporejene NVO po Sloveniji, premalo NVO za izvajanje storitev v skupnosti,
- premajhna sredstva za financiranje programov:
 - omejeno število uporabnikov,
 - kadrovska podhranjenost NVO, velik delež dela v NVO se opravi prostovoljno,
 - večina programov ima omejene kapacitete, način in obseg sofinanciranja ne dovoljujejo povečanje obsega, četudi obstajajo večje potrebe uporabnikov,
- velike konceptualne razlike med izvedenimi programi pod istim imenom, poenotenje osnovnih vsebin in kakovostna merila so pomanjkljiva,
- paleta različnih storitev in njihov obseg je občutno premajhen in jih je potrebno povečati.

Priporočila povzeta po poročilu analize:

Procese deinstitucionalizacije mora spremljati razvoj NVO, ki bodo sposobne ponuditi potrebne storitve v skupnosti, glede na individualne potrebe uporabnikov, ne glede na njihovo diagnozo. Storitve v skupnosti, ki jih izvajajo NVO, se morajo razviti tako **v urbanih, kot na ruralnih področjih.**

Spodbujanje mreženja, povezovanja in sodelovanja NVO-jev med seboj za zagotovitev celostnih in kvalitetnih oblik podpore posameznici in posamezniku. Pomembno je presegati delitve glede na obstoječe klasifikacije (socialno vs zdravstvo; invalidske vs humanitarne; lokalne vs državne).

NVO morajo razviti svoje **lastne standarde kakovosti**. V merjenje kakovosti storitev morajo biti nujno vključeni tudi **uporabniki**. Na vsebinskem področju se je namreč izkazalo, da obstajajo med programi NVO velike konceptualne razlike, razlike v obsegu, programe pod enakim imenom izvajalci programov izvajajo vsebinsko drugače. Zato bi bilo potrebno nekatere vsebine poenotiti.

Zagotoviti je potrebno redno, kontinuirano in zadostno financiranje NVO, ki bi moralo postati del rednega financiranja, utemeljenega v zakonodaji. Spremembe so potrebne na področju financiranja novih delovnih mest, saj sedaj delovanje NVO sloni na začasnih zaposlitvah (npr. zaposlitve za določen čas – za čas trajanja programa, zaposlitve preko javnih del). Posledično se NVO-ji soočajo z visoko fluktuacijo zaposlenih in negotovostjo, kar slabo vpliva na kvaliteto dela. Potrebno je urediti zakonsko podlago za sofinanciranje storitev s strani občin.

Potrebno je postopno **izenačenje zakonskih pogojev za nevladne organizacije** in organizacije na področju institucionalnega varstva. Zakon o socialnem varstvu mora v izvajanje socialno varstvenih storitev vključiti tudi NVO-je. Izogibati se je potrebno nepotrebni birokratizaciji storitev in posledično njihovi visoki ceni. **Za financiranje storitev, ki so že preizkušene, se mora čim prej uvesti zakonska osnova**, to pomeni, da se iz programov spremenijo v socialno varstvene storitve, ki jih izvajajo tudi NVO. Dokler ni v veljavi zakonska sprememba, je potrebno te storitve še vedno izvajati na programski način, a je nujno, da se kapacitete v teh programih povečajo vsaj za 50%.

Razvoj uvedbe neposrednega financiranja storitev, ki jih prejema uporabnik sam. Finančna sredstva morajo slediti uporabniku tudi pri plačevanju storitev v NVO. Uporabnik ima pravico, da se odloči, kje bo uveljavljal storitve, ki jih potrebuje.

Za uresničevanje procesov deinstitucionalizacije v katerih bodo vključene NVO, je potrebno doseči takojšnje **medresorsko sodelovanje** med različnimi službami ministrstev, lokalnimi skupnostmi in javnimi stanovanjskimi skladi za **pridobitev namestitvenih kapacitet**, ki bodo razpršene v skupnosti.

4. TEMELJNA NAČELA DELOVANJA MREŽE DI

Strategija delovanja mreže temelji na naslednjih splošnih načelih:

- **načelu participacije** uporabnikov in družin pri oblikovanju, izvajanju in evalviranju storitev v skupnosti;
- **načelu doslednega uveljavljanja temeljnih človekovih pravic**, zagotavljanju enakih možnosti in preprečevanju vsakršne diskriminacije;
- **načelu polnega socialnega vključevanja in solidarnosti**;
- **načelu opolnomočenja posameznikov ter njihovih družin in razvijanja in izvajanja zagovorništva**;
- **načelu demokratičnosti in transparentnosti**;
- **načelu usmerjenosti k soglasju, sodelovanju in vključenosti ter odgovornosti**;
- **načelu povezovanja z drugimi organizacijami**, ki delujejo na področju DI in razvijajo ali izvajajo storitve v skupnosti;
- **načelu usklajenega sodelovanja vseh deležnikov**, ki zagotavljajo nastanitev, socialno in zdravstveno oskrbo, izobraževanje, usposabljanje, zaposlovanje, kulturne in prostčasne dejavnosti;
- **načelo neprofitnosti**.

Avgust 2015: 15 članic MDI

Društvo ALTRA - Odbor za novosti v duševnem zdravju, Društvo študentov invalidov Slovenije, Društvo MOSTOVI za zdravje v duševnem zdravju, Društvo za pomoč in samopomoč brezdomcev Kralji ulice, Društvo za razvijanje prostovoljnega dela Novo mesto, OZARA SLOVENIJA Nacionalno združenje za kakovost življenja, Sonček - društvo za cerebralno paralizo Dolenjske in Bele krajine, SONČEK - Mariborsko društvo za cerebralno paralizo, Sonček - Zveza društev za cerebralno paralizo Slovenije so.p., Zavod Pelikan - Karitas, zavod za socialno - varstveno, preventivno, vzgojno - izobraževalno in zdravstveno delo, Zveza paraplegikov Slovenije, Zveza Sožitje - zveza društev za pomoč osebam z motnjami v duševnem razvoju Slovenije, YHD - Društvo za teorijo in kulturo hendikepa, Društvo Vesele nogice, Zveza nevladnih organizacij za avtizem Slovenije

Avgust 2016: 25 članic MDI

5. POSLANSTVO IN VIZIJA

Na delavnicah, ki so potekale v okviru strokovnega usposabljanja NVO - MDI, so bile izpostavljene naslednje VREDNOTE:

- **NEODVISNO ŽIVLJENJE**
- **ZADOVOLJSTVO (uporabnikov, svojcev, zaposlenih...)**
- **DOSTOPNOST**
- **POVEZOVANJE**
- **ENAKE MOŽNOSTI (temeljijo na človekovih pravicah)**

POSLANSTVO

MDI povezuje NVO-je, ki nudijo podporo ljudem pri vzpostavljanju neodvisnega življenja v skupnosti. MDI skrbi za razvoj potrebnih kapacitet svojih članic, da lahko strokovno in korektno izvajajo ter suvereno vodijo dialog z drugimi relevantnimi deležniki.

VIZIJA MDI

MDI želi prerasti v slovensko platformo za zagotavljanje storitev v podporo samostojnemu življenju v skupnosti, ki bo združevala vse relevantne deležnike: nevladne organizacije in socialne partnerje, lokalne in državne oblastne organe in raziskovalne organizacije (think-tank).

6. ANALIZA PREDNOSTI IN SLABOSTI TER PRILOŽNOSTI IN NEVARNOSTI

Prednosti	Slabosti
<ul style="list-style-type: none"> • Dobro poznavanje problematike področja DI. • Dobro poznavanje in zagovarjanje pravic uporabnikov. • Dolgoletne izkušnje in reference s področja DI, oblikovanje primerov dobrih praks. • Izvajanje projektov, ki omogočajo DI v praksi. • Razvito sodelovanje z EU organizacijami na področju DI. • Sinergija organizacij v mreži – sodelovanje in dopolnjevanje ter širitev področja delovanja. • Izkušnje z lobiranjem, pridobivanje pozornosti in prodornosti. • Motivacija vključenih organizacij in posameznikov za DI. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pomanjkanje celovitega znanja in vedenja o DI (praksa in teorija). • Pomanjkanje evalvacij, nadzora vsebine in kakovosti storitev. • Nestabilno in nekontinuirano financiranje; zmanjšanje sredstev. • Pomanjkanje kadrov v organizacijah; velika fluktuacija, preobremenjenost kadrov. • Premajhna povezanost NVO, premalo povezav z drugimi vsebinskimi mrežami, regionalnimi stičišči in horizontalnimi mrežami, z resorji, pristojnimi za procese DI, s strokovnjaki na tem področju (pomanjkanje sodelovanja, razpršenost). • Slabša usposobljenost NVO za vodenje in upravljanje. • Šibko znanje in večine NVO za črpanje sredstev iz razpisov v Sloveniji in EU.
Priložnosti	Nevarnosti
<ul style="list-style-type: none"> • Povezovanje organizacij za doseganje zastavljenih ciljev – hitrejša DI. • Izobraževanje in svetovanje posameznikom za delo. • Vzpostavljanje novih storitev. • Poenotenje terminologije – slovar za skupno razumevanje pojmov in procesov. • Nove zaposlitvene možnosti v storitvah v skupnosti, ki jih izvajajo NVO; novi poklici. • Odpiranje zakonodaje in vprašanj s tega področja (možnost vlaganja systemske in zakonodajne predloge ter pobude). • Dolgoročno financiranje NVO – prenos iz javnega na NVO. • Krepitev povezljivosti in trajnejšega sodelovanja NVO in javnega sektorja. • Širša prepoznavnost in krepitev vloge ter pomena NVO med javno upravo, mediji, gospodarstvom in širšo javnostjo. • Nenadno naraščanje potreb DI na ravni države. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pasivnost organizacij za povezovanje in vključitev v mrežo; nasprotja interesov različnih organizacij. • Pomankanje skupnih ciljev in jasnih strategij razvoja, nezaupanje. • Prenos institucionalne kulture, politike, metod in praks dela v storitve v skupnosti, ki jih izvajajo NVO. • Zmanjšanje ali celo ukinjanje sredstev za NVO zaradi finančne in gospodarske krize ter varčevalnih ukrepov. • Neustrezno, nestabilno in netransparentno financiranje z birokratskimi ovirami. • Neurejena in neustrezna zakonodaja. • Neosveščenost širše javnosti in odločevalcev ter oblikovalcev politike o DI na vseh ravneh (ni zadostne podpore, nepoznavanje problematike). • Nezadostno izobražena stroka na področju DI.

• Možnosti črpanja sredstev ESS.• Mreženje slovenskih NVO in partnerskih organizacij s področja DI v EU in širše.	• Težek dostop do relevantnih podatkov v institucijah.• Pomanjkanje raziskav in primerjalnih analiz s tega področja.• Nepovezanost pristojnih resorjev na nacionalnem nivoju (npr. MDDSZ in MZ, MNZ, MIP...) in manjkajoča podpora lokalnih oblasti.• Razdrobljen proces uvajanja DI v Sloveniji.

Pri pripravi strategije mreže in akcijskega načrta smo se osredotočili na posamezne komponente analize stanja. S skupnim delovanjem želimo:

1. Na podlagi izkušenj na področju izvajanja storitev v skupnosti in sinergijskega potenciala mreže, uspešnih primerov lobiranja in zavzetih kadrov organizirati in izvesti delavnice in izobraževanja za okrepitev notranjih kapacitet članic za dvig kakovosti delovanja NVO in ohranjanja kadrov v organizacijah, ki bodo delovali na področju DI.
2. Glede na naraščanje potreb po DI se bodo pripravile ustrezne informacije za osveščenost splošne javnosti in odločevalcev ter oblikovalcev politike na vseh ravneh. Z dodatnimi informacijami pa se bo izboljšala zakonodaja in neposredno okrepil nevladni sektor.
3. Z oblikovanjem kulture mreže (vključevanje), kulture dialoga (demokratičnost) in postavljanjem uporabnika na prvo mesto se bo znižalo tveganje prenosa institucionalne kulture, politike, metod in praks dela v storitve v skupnosti.
4. S postavljanjem skupne vizije in ciljev ter oblikovanjem primerov dobrih praks se bodo zmanjšala nasprotja interesov različnih organizacij in povečala motivacija organizacij za povezovanje in vključitev v mrežo DI.

Podrobnejši načrt nalog in aktivnosti za doseganje ciljev se nahaja v nadaljevanju.

7. TEMELJNI STRATEŠKI CILJI MDI

Okrepitev in nadaljnji razvoj MDI

MDI je uspešna v svojem delovanju, ker je okrepila svoje kapacitete. S tem, ko je okrepila, opolnomočila in usposobila posamezno NVO članico v organizacijskem (neprofitni management, vzpostavljanje kulture organizacije, kulture dialoga (demokratičnosti), definiranje delovanja mreže), vsebinsko-strokovnem (zagovorništvo, svetovanje...) in materialno-finančnem kontekstu (zbiranje sredstev) in osveščala javnost, so NVO prepoznane kot partner in neizbežen deležnik civilnega dialoga.

Prepoznavnost vloge mreže na področju DI

Postati stičišče – prostor vednosti za NVO, uporabnike, stroko in javni sektor na področju DI. MDI bo v perspektivi 5 let postala prepoznan in priznan center znanja za področje DI, ki bo pomemben deležnik pri raziskovanju, oblikovanju in implementaciji praks DI v Sloveniji in JV delu EU.

Razvoj in izvajanje kvalitetnih storitev v skupnosti

MDI je skozi svoje člane in ostale sodelujoče NVO uspešna v vzpostavi pluralizacije storitev v skupnosti. S skrbjo za kakovost NVO izvaja kvalitetne storitve v skupnosti.

Vzpostavitev platforme za področje DI

Povezati in aktivirati socialne partnerje za vzpostavljanje ključnih pogojev za DI (zaposlovanje, stanovanja, mobilnost,...)

Dejavnosti za doseganje strateških ciljev:

Zagotavljanje in izvajanje kakovostnih storitev v skupnosti.

Razvoj, uvajanje in izvajanje novih storitev v skupnosti v skladu s potrebami uporabnikov.

Koordinacija MDI (načrtovanje, organizacija, izvedba posameznih aktivnosti...).

Izvajanje delavnic, usposabljanj in izobraževanj.

Izvajanje zagovorništva, samozagovorništva, vrstniškega svetovanja.

Participacija v procesih oblikovanja, sprejemanja in spremljanja politik s področja DI (civilni dialog).

Izvajanje raziskav, analiz in evalvacij.

Oblikovanje strokovnih podlag za oblikovanje in izvajanje storitev v skupnosti ter sprejemanje strateških, zakonodajnih in drugih aktov oz. dokumentov.

Organizacija domačih in mednarodnih posvetov in strokovnih konferenc.

Mednarodno sodelovanje.

Oblikovanje standardov kakovosti.

**UPORABNIK – VSE AKTIVNOSTI TEMELIJO NA
SUBJEKTIVITETI UPORABNIKA**

8. NALOGE IN AKTIVNOSTI ZA DOSEGANJE CILJEV

KAJ	KAKO	KDAJ
VZPOSTAVITEV PLATFORME SOCIALNIH PARTNERJEV ZA VZPOSTAVLJANJE KLJUČNIH POGOJEV ZA DI		
Participacija v procesih oblikovanja, sprejemanja in spremljanja politik s področja DI (civilni dialog)	Povezati vladni in nevladni sektor preko ustanavljanja teles posvetovalnega značaja in z uveljavljanjem institucije soodločanja in medresorskega sodelovanja – medresorska komisija.	2015 – 2020
Partnerstvo in komunikacija z MDDSZ in drugimi ministrstvi	Svet Vlade RS za pripravo izhodišč za izvedbo projekta DI pripravi predlog izhodišč za izvedbo procesa DI in razvoja oziroma širitev storitev v skupnosti v RS.	Decembe r 2015
Priprava načrtov in izhodišč:	Po pristojnih ministrstvih pripraviti konkreten načrt DI in razvoja storitev v skupnosti na ravni države ter ga uskladiti z vsemi relevantnimi deležniki (lokalne skupnosti, izvajalske organizacije, NVO, uporabniki). Ti načrti morajo imeti jasno določene prioritete, operativne cilje, časovno dinamiko izvajanja sprememb, kazalnike in določene načine njihovega spremljanja ter vrednotenja.	Februar 2016
- z drugimi NVO (tudi s tistimi, ki delajo z otroci, mladimi in starejšimi)	- Povabiti druge zainteresirane in motivirane NVO v MDI. - Vključitev organizacij, ki se ukvarjajo z otroki, mladimi in starejšimi v MDI. - Podpora članom za uresničevanje načel v praksi. - Zagotoviti pogoje za zagotavljanje stabilnosti v NVO.	2015 - 2020
- s sorodniki in drugimi pomembnimi deležniki - z javnostjo	- Priprava informacij o MDI za ključne deležnike. - Ozaveščanje javnosti in podpora pri izvajanju temeljnih principov DI.	2015 – 2020
- z lokalno skupnostjo	- Informiranje in podpora občin pri izvajanju temeljnih principov DI.	2015 – 2020
- z uporabniki	- Poziv uporabnikom k sodelovanju – ustanovitev uporabniškega sveta na lokalnem in regionalnem nivoju. - Vključenost uporabnikov v vse aktivnosti.	2015 – 2016

Izboljšanje stanja na področju DI	<ul style="list-style-type: none"> - Participacija v procesih oblikovanja, sprejemanja in spremljanja politik s področja DI. - Oblikovanje strategije vplivanja. - Oblikovanje strokovnih podlag za oblikovanje in izvajanje storitev v skupnosti ter sprejemanje strateških, zakonodajnih in drugih aktov oz. dokumentov. 	2015 - 2020
<p>Pripraviti spremembo zakonodaje in financiranja s področij dolgotrajne oskrbe in osebne asistencije, zdravstva, vzgoje in izobraževanja, socialnega varstva, zaposlovanja ter infrastrukture.</p>	<p>Pristojna ministrstva naj za obravnavo na Vladi RS in Državnem zboru RS pripravijo naslednje zakonske predloge z naslednjimi roki sprejema in implementacije:</p> <ul style="list-style-type: none"> * Zakon o osebni asistenci; najkasneje do konca leta 2015 / implementacija do konca 2016; * Zakon o dolgotrajni oskrbi; najkasneje do konca leta 2016 / implementacija do konca 2017; * Zakon o socialnem vključevanju; najkasneje do konca junija leta 2016 / implementacija do konca 2017; * Novelacija Zakona o socialnem varstvu; najkasneje do konca leta 2015 / implementacija v letu 2016; * Novelacija Zakona o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov; najkasneje do konca leta 2016 / implementacija do konca 2017; * Novelacija Zakona o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami; najkasneje do konca leta 2016 / implementacija do konca 2017; * Do konca leta 2016 novelirati ustrezno zakonodajo, ki bo otrokom z intelektualnimi ovirami in drugimi motnjami v duševnem razvoju omogočila vključitev v redne šole ter jim s tem zagotoviti ustavno pravico do izobraževanja; Zakon o zagovorništvu. <p>Do konca leta 2015 pripraviti predloge za razpise za projekte za storitve v skupnosti, ki omogočajo uspešno DI (razširitev obstoječih storitev in uvajanje novih in manjkajočih storitev v skupnosti).</p>	2015 - 2017
Oblikovanje strateških usmeritev	<p>Do konca leta 2015 pripraviti predloge za razpise za pilotske projekte za konkretne preselitve ljudi iz institucij v skupnost.</p>	2015
	<p>Priprava pregleda potreb po novih poklicih in po usposabljanju obstoječih kadrov za uspešno izvajanje DI, kot npr.: - koordinatorji storitev v skupnosti (ločiti načrtovalce od izvajalcev),</p> <ul style="list-style-type: none"> - zastopniki, zagovorniki, zaupniki, mentorji, - drugi izvajalci storitev v skupnosti pri uporabnikih (npr. osebni asistent). 	2015 – 2017

Preko različnih razpisov intenzivno spodbujati preizkušanje in razvijanje obstoječih in novih oblik storitev v skupnosti. Oblikovanje telesa za črpanje sredstev ESS	SVRK naj bo koordinacijsko telo vseh ministrstev glede črpanja sredstev ESS oz. vključenosti vsebin DI v vse projekte, ki se bodo odobrili (stanovanjska politika, preprečevanje in odstranjevanje arhitektonskih in komunikacijskih ovir, upoštevanje univerzalnega dizajna, inkluzivno šolstvo, vzpodbujanje zaposlovanja na običajnih delovnih mestih...). Zbira predloge in preverja njihovo ustreznost z vidika DI in politike vključevanja.	2016
Namestitvene in zaposlitvene kapacitete	Najkasneje do konca junija 2016 oblikovati nabor potrebnih ukrepov na področju stanovanjske politike (za javni in zasebni sektor) z namenom pridobitve večjih namestitvenih kapacitet v skupnosti za potrebe DI. Razviti nove oblike zaposlitve.	2016
PREPOZNAVNOST MREŽE		
Oblikovanje strukture	- Identifikacija identitete mreže – strateško načrtovanje. - Oblikovanje modela. - Oblikovanje podpornega okolja. - Priprava konkretnih vsebin storitev v skupnosti - zgledevanje po tujih praksah.	2015 - 2016
Standardi kakovosti	- Definiranje standardov kakovosti za zagotavljanje kakovostnih storitev v skupnosti.	2015 – 2016
RAZVOJ IN IZVAJANJE KVALITETNIH STORITEV V SKUPNOSTI		
MDI – storitve v skupnosti	- Nabor storitev in oblikovanje storitev. - Spodbujati preizkušanje in razvijanje obstoječih in novih oblik storitev v skupnosti.	2015 - 2016
Zagotavljanje storitev v skupnosti	- Celovito zagotavljanje kakovostnih storitev v skupnosti. - Razvoj, uvajanje in izvajanje novih storitev v skladu s potrebami uporabnikov. - Koordinacija MDI (načrtovanje, organizacija, izvedba posameznih aktivnosti). - Izvajanje delavnic, usposabljanj in izobraževanj. - Izvajanje zagovorništva, samozagovorništva, vrstniškega svetovanja.	2015 - 2020
OKREPITEV IN NADALJNI RAZVOJ MREŽE		
Delavnice, izobraževanja in usposabljanja	- Prenašanje »know how« na člane. - Izvajanje 3 izobraževanj letno za člane in zunanje strokovne delavce	2015 - 2020
Analize, raziskave, evalvacije	- Izvajanje raziskav, analiz na področju DI v Sloveniji. - 2 analizi področja ter dvoletna procesna evalvacija delovanja MDI.	2015 - 2020
Razvoj novih storitev	- Razvoj novih storitev v skladu s potrebami uporabnikov in razvoj standardov kakovosti za storitev.	2015 - 2020

Dogodki	- Izvedba vsaj 1 strokovnega simpozija ali konference s področja DI na dve leti ter 1 spremljevalni dogodek (domači ali mednarodni) letno. - Mednarodno sodelovanje.	2015 - 2020
Koordinacija dela MDI	Horizontalna aktivnost	
Vodenje in koordinacija MDI	- Oblikovanje mehanizma koordinacije: član MDI (NVO) vodi MDI 1 leto, nato vodenje prevzame drug član MDI (NVO). - Skrb za spletno stran projekta MDI.	2015 - 2020
Financiranje	Horizontalna aktivnost	
Financiranje	- Oblikovanje optimalnega partnerskega dogovora glede na aktivno vključenost v mrežo. - Zaračunavanje nekaterih aktivnosti (določitev cen). - Nabor potencialnih financerjev - razpisov (nacionalnih, mednarodnih, lokalnih). - Sodelovanje z ministrstvi pri oblikovanju in določanju cen storitev v skupnosti. - Sprememba celotnega sistema financiranja: od organizacij, institucij se morajo sredstva preusmeriti k uporabnikom. Prenos moči.	2015 - 2020